

ՎԵՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Ն. Վ. Խոսալոյ Թագուհին Հեղինէ անցեալ սեպտեմբերին վանքին շնորհած այցելութեան յիշատակը փափագեցաւ յաւերժացնել արքայական նուէրներով, սպառուզելով հետեւիլ իր նախորդին՝ Մարգարիտայի։ Նուէրները երկու էին։ Նախ զոգմը պնծէ գեղեցիկ կանծեղներ, որպէս զի կախովն ի յիշատակ իրեն՝ եկեղեցւոյ աւագ խորանին երկու կողմերը։ Իսկ քանի մը օր վերջ ալ Ս. Ղազար կը հասնէր Հեղինէ Թագուհիին կողմէ դրուած միւս նուէրը, այն է իր Վեհափառ Արեւմտեայ՝ Թագաւորին աշխատասիրած բազմահատոր եւ իրապէս կոթող գործը, որ կ'ամփոփէ իր մէջ Խոսալոյ կին եւ նոր բոլոր դրամներուն ցանկը, նկարագրութիւնն եւ դրամներու լուսատիպները. Corpus nummorum italicorum։ Այս գործէն ցարդ տպագրուած են մեծադիր եւ քաղվիջեայ տասնըմէկ հաւտորներ, վերջինը անցեայ տարի յոյս տեսած, եւ յարգողներն եւս պիտի շարունակուին կարգաւ հրատարակելի։

Կարեւոր եւ յոգնակատակ գործ մը եւ առաջին փորձն է, ինչպէս կ'ըսուի հատորներուն ճակտին վրայ, ընդհանուր ցուցակագրութեան միջնադարեան եւ արդի դրամներուն, որ Խոսալիա դրոշմուած են կամ ուրիշ երկիրներ ալ, բայց իտալացիներու կողմէ։ Ցուցակագրումը կատարելու իբր կիմ ծառայած են Ն. Վ. Թագաւորին դրամներու անձնական, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ արքայական Հաւաքածոները։ Այն դրամները որ կը պակսէին այս երկու Հաւաքածոներու մէջ, բայց կը գտնուէին այլուր եւ ուրիշ ժողովածոներու մէջ, անոնք ալ նշանակուած են, նկարագրուած եւ առանձին ցանկի մը մէջ սակիփուած։ Իսկ հեղինակներու քով նկարագրուած դրամներէն, որ կը պակսէին այդ հաւաքածոներուն մէջ, սոյն գործին մէջ նկարագրուած

են անոնք միայն՝ որ կիմ կազմող հաւաքածոյին մէջ չեն գտնուիր։

Ցուցակագրումը եղած է այն կարգաւ որ ընդունուած է Ն. Վեհափառութեան Հաւաքածոյին մէջ, այսինքն գաւառներու կարգաւ (regionale), իսկ իւրաքանչիւր գաւառին համար ալ հետեւած է սպորեքնական կարգին այն փողերանոցներուն եւ կամ վայրերուն՝ որոնց անունով դրամները դրոշմուած են։ Իսկ թուական կողմ դրամներու ցանկումը ժամանակագրական կարգաւ եղած է։

Սոյն ցուցակը կրնայ ամենակատարեալ ըսուիլ, վասն զի ծանօթ դրամներէն գրեթէ ոչ մին կը պակսի մէջը։ մասնաւոր որ հրատարակութեան ընթացքին տպագրական թերութիւնը դրկուած են խառն կամ օտար պետական եւ անձնական կարեւոր հաւաքածոներու տէրերու, որպէս զի եմէ մէջը կան պակասներ կամ դեռ ուրիշ զանազանակներ կը գտնուին, նշանակուին եւ հարկաւոր տեղեկութիւնները դրկուին հրատարակողին։ Բարեբախտաբար օր. առաջին հատորին համար շատ նուազ պակասներ գտնուեցան։

Իւրաքանչիւր հատորին վերջը առանձին զետեղուած են լուսատիպները այն դրամներուն, որ առանձնապատուկ տիպար մը կը ներկայացնեն եւ կամ կարեւոր զանազանակ մը ընդհանուր տիպարէն։

Սոյն պերճ նուէրներով, մասնաւոր երկրորդով, որ ցարդ ոչ մէկ անձի կամ ընկերային հաստատութեան մը կատարուած էր Հեղինակին իսկ՝ Թագաւորին որոշ մէկ փափագին համաձայն, Ն. Վ. Թագուհին ցոյց տուաւ մի անգամ եւս իր ջիւղ եւ անկեղծ վերաբերումը, համակրանքն եւ սէրը հանդէպ Միաբանութեանս։

ԽՊՐ.

